

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.III.21.675/2013/5.szám

A Kúria a dr. Prokopovitsch László ügyvéd által képviselt I.r. és II.r. felpereseknek a jogtanácsos által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Fővárosi Törvényszék előtt 2.P.632.983/2004. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.21.994/2012/7. számú ítéletével elbírált perében a jogerős ítélet ellen a felperesek részéről 110. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2014. május 21. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 nap alatt fizessenek meg egyetemlegesen az alperesnek 200.000 (kétszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, míg a 3.257.700 (hárommillió-kétszázötvenhétezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperesek tulajdonosai a ... szám alatti ingatlannak, ahol 2004. június 3-án és 20-án lezúdult nagy mennyiségű eső miatt a garázs beázott, mert az alperes nem gondoskodott a csapadékvíz megfelelő elvezetéséről. Ebben az időben a felperesek a Kft. tagjai voltak, az I.r. felperes vezető tisztségviselője is, és a garázsban tárolták a kft. és a Színház közötti szerződés alapján legyártott CD-ket, amelyek a beázás következtében használhatatlanná váltak. A kft. az alperessel szembeni vagyoni és nem vagyoni kárigényét az I.r. felperesre engedményezte.

A felperesek módosított keresetükben 65.187.000 forint és ennek 2004. június 3-tól járó késedelmi kamata megfizetésére kérték az alperes kötelezését a Ptk. 349. §-a alapján. A kárukból 16.461.000 forintot a garázsban lévő ingóságokat ért kárként, 13.000.000 forintot az ingatlan értékcsökkenésében jelentkező kárként érvényesítettek egyetemleges jogosultként, míg az I.r. felperes

30.726.000 forint vagyoni és 5.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetését kérte a kft. engedményezésére hivatkozással.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Az engedményezési szerződés tartalmi hiányosságai miatt vitatta az I.r. felperes aktív perbeli legitimációját. Arra is hivatkozott, hogy a bekövetkezett kárért nem felel, illetve a felperesek kárigénye a vagyonbiztosításuk alapján kielégítést nyert. Állította a felperesek közrehatását is, mert a garázs rendeltetésű helyiséget más célra, raktárként használták.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest a felperesek, mint együttes jogosultak javára 13.000.000 forint, továbbá az I.r. felperes javára 3.914.000 forint és ezek után 2004. június 3-tól késedelmi kamat megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest a felperesek javára 14.700 forint, továbbá 607.420 forint és áfa perköltség megfizetésére, és a felpereseket kötelezte 900.000 forint illeték megfizetésére az állam felhívására. Az ítéletének indokolásában megállapította, hogy a felperesek ingatlanára a felhőszakadás miatt lezúduló nagy mennyiségű esővíz a közterületről befolyt, amelynek oka az alperes jogszabályban előírt csatorna karbantartási kötelezettségének elmulasztása volt és a probléma csak 2008-ban szűnt meg, miután a csatorna kicserélésére és kitisztítására sor került. A csatolt engedményezési szerződések közül a 2004. február 18-i megállapodást fogadta el tartalmilag megfelelőnek. Utalt arra, hogy az alperes nem vitatta azt a felperesi előadást, hogy a beázás során 3.414 darab CD károsodott, ezért 1.000 forintos darabárral számolva 3.414.000 forint kár megfizetésére kötelezte. Alaptalannak találta a kárenyhítési kötelezettség elmulasztásával kapcsolatos alperesi védekezést; a káresemény idején az ingatlan a társaság székhelye volt, annak garázsát a felperesek szabadon használhatták raktár, vagy iroda céljára. Megállapította, hogy az I.r. felperes nem bizonyította, hogy a CD-k értékesítésének elmaradásából további kára keletkezett. Az igazságügyi ingatlanforgalmi szakértő véleménye alapján kétséget kizáróan bizonyítottanak találta, hogy a felperesek ingatlanának értéke a 2004. júniusi felhőszakadással összefüggésben 13.000.000 forinttal csökkent. Megállapította, hogy a biztosító több mint 2.000.000 forint biztosítási összeget fizetett ki a felperesek részére az építményben, valamint az ingóságaikban keletkezett károkra. Utalt arra, hogy még igazságügyi szakértő bevonásával sem sikerült a felpereseknek azt bizonyítani, hogy a biztosítási összeggel rendezett károkon túl milyen további ingó káruk keletkezett. Megállapította, hogy a ... előadásának sikere ellenére a Kft. a CD-k megrongálódása miatt a Színházzal kötött szerződést nem tudta teljesíteni, és ez a cég jóhírének sérelmét okozta, ezzel összefüggésben 500.000 forintot meghaladóan a felperes nem vagyoni kárigényét eltúlzottnak találta. A

perköltség tekintetében a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

A felperesek és az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta és az alperes által az I.r. felperesnek fizetendő tőke összegét 3.414.000 forintra leszállította. Az alperes által a felpereseknek fizetendő 14.700 forint perköltséget 161.357 forintra felemelte és kötelezte az I.r. felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 250.000 forint elsőfokú perköltséget. Az ítéletének indokolásában megállapította, hogy első fokon jogerőre emelkedett az ítéletnek az alperest 13.000.000 forintban és annak késedelmi kamatában marasztaló, továbbá az ingó kárigényt 8.373.000 forintot meghaladó és az I.r. felperesnek a 19.203.750 forintot meghaladó vagyoni kárigényét elutasító rendelkezése. A fellebbezési eljárásban már nem volt vitás, hogy az alperes felelőssége fennáll a felperesek beázása folytán keletkezett károk megtérítéséért. Az engedményezéssel kapcsolatban egyetértett az elsőfokú bírósággal, hogy a 2004. július 28-án és 2009-ben kötött szerződések azok alaki-tartalmi hiányosságai miatt a követelés átruházására nem voltak alkalmasak. Nem értett egyet az elsőfokú bíróság által elfogadott 2006. február 28-i engedményezési megállapodást illetően; abban nem a követelés átruházása szerepelt, hanem csak a követelések behajtásának és átvételének engedményezése, ez pedig nem eredményezett anyagi jogi jogutódlást. Ugyanakkor a 2004. július 1. napján hozott és taggyűlési jegyzőkönyvbe foglalt 3. számú határozat elfogadható érvényes engedményezésnek a 3.414 darab CD-vel kapcsolatos kárigény tekintetében, azonban a kft. egyéb kártérítési követelésének engedményezésére ez nem terjedt ki. A kft. nem vagyoni kárigényének az I.r. felperes által való érvényesítése azonban más okból sem volt lehetséges; a Ptk. 85. § (1) bekezdése ugyanis ezt kizárja. A CD-kkel kapcsolatos kárigényre vonatkozó elsőfokú bírósági döntést megalapozottnak találta; az I.r. felperes a CD-k darabonkénti 4.500 forint + áfa előállítási költségét érvényesítette kárként, a becsatolt szállítólevelek azonban nem a ... CD-kkel kapcsolatos költségek felmerültét igazolták, az átvételi elismervények pedig semmilyen adatot nem tartalmaznak. A színházzal kötött megbízás alapján a kft-t értékesítés esetén darabonként 1.000 forint + áfa díj illette volna meg. Az ingókárok tekintetében egyetértett az elsőfokú bíróság következtetésével, jogi indokait csak részben osztotta. Megállapította, hogy a felperesek számos olyan vagyontárgy értékének a megtérítését is követelték, melyek a biztosítóhoz tett kárbejelentésük szerint is ténylegesen a kft. tulajdonát képezték. E körben pedig érvényes engedményezési szerződéssel nem rendelkeztek, ezért az ebből eredő kárigény érvényesítésére nem voltak jogosultak. A fennmaradó ingóságok szakértő által megállapított értéke pedig (1.177.000 forint) alatta maradt annak az összegnek, amelyet a biztosító az ingókárra a

felpereseknek már kifizetett. A felperesek pernyertessége és pervesztessége arányát módosította, mert a felperesek közös pernyertességének aránya magasabb volt, mint amit az elsőfokú bíróság megállapított, az I.r. felperes ugyanakkor a pervesztessége nagyobb arányára tekintettel perköltséget köteles fizetni.

A jogerős ítélet ellen a felperesek nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet és annak megváltoztatását kérték; a CD-k tekintetében 19.203.750 forint és késedelmi kamata, az ingóságok miatt további 8.373.000 forint és késedelmi kamata, a nem vagyoni kárigény tekintetében pedig 5.000.000 forint megfizetésére kérték az alperes kötelezését. Az I.r. felperes arra hivatkozott, hogy a CD-k előállításával kapcsolatos teljes költséget, darabonként 4.500 forint + áfát kellett volna elszámolni kárként, mert csak költsége merült fel a jogelődnek és bevétele nem volt. Elismerte, hogy a CD-k gyártási költségét a perben nem tudta igazolni, mert a társaságtól, ahol az anyagot megrendelte, nem tudta a számlákat beszerezni és azokhoz csak 2013. szeptember 9-én jutott hozzá, ezeket a felülvizsgálati kérelméhez csatolta, és igazolni tudja, hogy a gyártási költség lényegesen meghaladja a bíróság által megítélt összeget. Az ingóságokra vonatkozó ítéleti megállapítást iratellenesnek tartották a felperesek; a szakértői vélemény tételesen tartalmazta, hogy az ingóságokban milyen összegű kár keletkezett és ennek alapján, levonva a biztosító által megtérített 2.000.000 forintot, 8.373.000 forint összegű kár megfizetésére kell az alperest kötelezni. A 2005-ös kárfelvételi jegyzőkönyv szerint a tönkrement vagyontárgyakat az I.r. felperes, mint magánszemély jelentette be. Hivatkoztak arra is, hogy a 2004. július 28-i engedményezési szerződésből megállapítható, hogy a társaságnak tartozásai voltak az I.r. felperessel szemben, és a fennálló követelést kívánta a felperesre ruházni, amely vonatkozott a beázás miatt tönkrement ingóságok árának megtérítésére is. A szerződési célt a későbbiekben keletkezett (2006. és 2009-es) engedményezési célú okiratok is alátámasztják. A nem vagyoni kártérítés vonatkozásában a felperesek álláspontja szerint a kft. felmerült nem vagyoni kára közvetve felperesek nem vagyoni kárának bekövetkezését is jelenti, mert a társaság megszűnésével addigi, éveken át tartó stabil bevételi forrástól estek el. A jóhírnév sérelme miatt követelt nem vagyoni kártérítés nem tekinthető eltúlzottnak, mert az alperes hibájából bekövetkezett károk végső soron a társaság teljes gazdasági ellehetetlenüléséhez és megszűnéséhez, így felperesek jövedelmének jelentős csökkenéséhez vezettek. Törvénysértőnek tartották a perköltség viselésére vonatkozó rendelkezést, mert a perköltséget teljes egészében az alperesnek kellene viselnie, figyelemmel a Pp. 81. § (1) és (2) bekezdésére.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte. A felülvizsgálati kérelemhez csatolt

számlák, mint bizonyítékok tekintetében a Pp. 275. §-ának (1) bekezdésére hivatkozott.

A Kúria a Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A jogerős ítélet indokolásában a bíróság jól hivatkozott a felperesek kárigényének elbírálására irányadó anyagi jogi szabályokra, a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 339. §-ának (1) bekezdésére. A tényállást megalapozottan állapította meg, és a tényekből okszerű következtetésekre jutott.

Már első fokon jogerős az ítéletnek az ingatlan forgalmi értékcsökkenése címén megítélt 13.000.000 forint rendelkezése és jogerős, erre irányuló támadás hiányában, az alperes marasztalásáról szóló rendelkezése a tönkrement CD-kre megítélt 3.414.000 forint. Ezen felül - amit a másodfokú bíróság helyesen írt, miután azonos a felülvizsgálati támadás, mint amely a fellebbezésé volt-, jogerős az a rendelkezés is, ami a további igényeket meghaladó követelések elutasításáról szólt (ez a 8.373.000 forint és a 19.203.750 forint feletti igények elutasítása), ezek is első fokon jogerőre emelkedtek. A felülvizsgálati kérelemben a felperesek részéről a jogerős ítélet elleni támadás alapvetően a bizonyítékok Pp. 206. §-át sértő voltán alapul, de az anyagi jogszabályok sérelmét is állítják (engedményezés, kártérítés, a nyilatkozat értelmezésére vonatkozó rendelkezés). Az I.r. felperes felülvizsgálati támadása összességében a CD-kre megítélt 3.414.111 forintról 19.203.750 forintra történő felemelésére vonatkozott, mert álláspontja szerint nem csak az azokért járó elmaradt díj, hanem a költségek is megilletik. Az ingók esetében arra hivatkoztak, hogy a 10.373.000 forint bizonyított kárból a biztosító által térített 2.000.000 forintot levonva jár a felpereseknek még 8.373.000 forint. Jár továbbá az érvényesített és a másodfokú bíróság által elutasított 5.000.000 forint nem vagyoni kár, mert a sérelem és a hátrány a céget érte ugyan, de engedményezés alapján ezt követelhetik.

Az alperes kártérítési felelőssége már a fellebbezési eljárásban sem volt vitás. Egyes igényeket a felperesek igényeltek, másokat engedményezés alapján az I.r. felperes érvényesített. A felelősség jogi alapját a jogerős ítélet jól kifejtette, ami az önkormányzatot terhelő, több jogszabályban előírt kötelezettségek megsértésén alapult azzal, hogy magát az alperes kimenteni nem tudta. Nem vitás, hogy a károsodást előidéző helyzet 2008-ra - a kötelezettség teljesítésével - rendeződött.

A megsemmisült CD-k miatti kárigénynél nem vitás, hogy a garázs elárasztása miatt tönkrement 3.414 darab CD, amelyeket ennek

folytán a felperesek - a cégük - nem tudott értékesíteni. E körben ismert a Kft. és a Színház közötti szerződés, abból az is, hogy a cégnek - felpereseknek - milyen előállítási és értékesítési kötelezettségük volt, illetőleg az is, milyen darabonkénti díjazás járt értékesítés esetén. Az I.r. felperes darabonkénti 4.500 + áfa költséget érvényesített kárként. E tekintetben az volt a kérdés, hogy bizonyította-e, hogy a rendelés és kötelezettség alapján az előállítás költsége ténylegesen felmerült-e és az mennyi volt. Egyértelmű a perből, hogy az előállítás költségét nem bizonyította, ezért csak az értékesítés esetén járó 1.000 forint/darab volt megítélhető. A bizonyítatlanság tényét az I.r. felperes is elismeri olyannyira, hogy itt a felülvizsgálati eljárásban kívánja a gyártó számláival bizonyítani a felmerült költségeket, és azok alapján kéri az emelést 19.203.750 forintra, a darabonkénti 4.500 + áfa alapján. Ami tehát a költségek miatti többletigényt illeti; a felülvizsgálatban arra nincs jogi lehetőség, hogy azt a bíróság vizsgálja érdemben az itt becsatolt bizonyítékok alapján. Ugyanis - rendkívüli perorvoslat lévén - a Pp. 275. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. Miután e tiltó szabály az új bizonyítékok értékelését kizárja a felülvizsgálati eljárásban, ezért a perben rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem jogszabálysértő az 1.000 forint/darab alapján számított és megítélt kártérítés, mert csak ez volt bizonyított. Az ezzel kapcsolatos kár a céget érte, de helyes a másodfokú ítélet, amely szerint ennek a kárnak az érvényesítésére volt lehetőség, ugyanis a 2004. július 1-jei taggyűlési jegyzőkönyvbe foglalt engedményezés minden tekintetben alkalmas volt (tartalmában és jogilag is), az a kártérítés engedményezéséről szólt, meghatározva a darabszámot és az összeget is 15.363.000 forintban.

Az ügyben több engedményezésről szóló okiratot csatoltak, ám ezekről egyértelműen mondható, hogy azok nem felelnek meg az engedményezésről szóló rendelkezéseknek [Ptk. 328. § (1) bekezdés], ugyanis nem egy meghatározott követelést engedményeztek, ami speciális jogutódlást eredményez. Ezért helytállóan fejtette ki a másodfokú bíróság, hogy a 2004. július 28-i és a 2006. február 18-i keltezésű engedményezések nem fogadhatók el, a 2009-es pedig azért nem, mert abban az időben felszámolás alatt állt a társaság. Valójában jogilag csak egy jó engedményezés volt; a másodfokú bíróság által helyesen elfogadott 2004. július 1-jei taggyűlési jegyzőkönyvbe foglalt. Ezzel azonban csak az ott írt követelést szerezték meg, a többit nem és a többi, nem megfelelő engedményezéssel sem. Ez a megállapítás vonatkozik az ingókárokra, ami a cég kára volt, és a céget ért nem vagyoni kárra egyaránt. Ami tehát az ingókárt jelenti, a ketté választás után az mondható, hogy a felpereseket ért károk tekintetében az igazolt, hogy azokat a biztosító megtérítette, azon felüli saját kárt nem bizonyítottak. A felperesek szakértői véleményre hivatkozása téves, ugyanis a

szakértő is ketté választva értékelte az ingókat. A Kft. ingókárait a biztosító nem térítette, de a cég tulajdonában volt és ténylegesen károsodott ingók esetében a felperesek nem szereztek engedményezéssel jogot, aminek alapján saját követelésként érvényesíthetnének követelést. Nem sérült a Ptk. 207. § (1) bekezdése és a Pp. 206. § (1) bekezdésében szabályozott bizonyítékértékelés szabálya sem. Ami a nem vagyoni kártérítést illeti a nem vagyoni sérelem a kereseti előadás szerint a céget érte, így igényt a társaság érvényesíthetne. Ez a jog a céget személyében illeti meg, jogsértés esetén személyesen csak ő léphet fel a Ptk. 85. § (1) bekezdése alapján, ezt a másodfokú bíróság helyesen fejtette ki. Ennek a jognak az átruházása nem lehetséges, csak a már érvényesített ilyen igény esetén van jogutódlás, de „élők” közti ügylet esetén nem (BH 1996.639.). Ezért tehát a cég személyhez fűződő joga sérelme esetén csak maga fordulhat bírósághoz, engedményezés alapján ilyen követelés érvényesítésére perindítás nem lehetséges.

A jogerős ítéletnek a perköltségre vonatkozó rendelkezése a másodfokú ítéletben megállapított korrekció alapján helyesen történt a részleges pernyertesség és pervesztesség arányára figyelemmel.

A Kúria minderre tekintettel a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felpereseket az alperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, míg a felülvizsgálati illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 12. §-ának (1) bekezdése és a 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2014. május 21.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Almásy Mária s.k. előadó bíró, Dr. Udvary Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

kúriai tisztviselő

HM